

PERSVRIJHEIDSFONDS

JAARVERSLAG 2013

Inhoudsopgave

	Pag.
Voorwoord	2
Persvrijheidsmonitor 2013	3
Zaken die het fonds steunt in 2013	4 - 7
Bestuur Persvrijheidsfonds	8
Grondleggers en Ondersteuners	9
Doelstellingen, Statuten en Reglementen	10
Subsidieaanvraag en Contact	11
Exploitatieoverzicht 2013/2012	12 - 15

Voorwoord

Ik zal niet uit de school klappen, maar de discussies binnen het bestuur van het Persvrijheidsfonds zijn leuk omdat ze altijd gaan over de grenzen van ons vak. Dat verveelt nooit. Bij de meeste aanvragen voor steun draait het vaak om de klassieke ethische twistpunten, zoals hoor en wederhoor, bronbescherming, privacy en laster of smaad. Maar bijna elke zaak is toch weer anders en moet op zijn eigen merites beoordeeld worden – de zaken in dit jaarverslag maken dat ook duidelijk.

Dat betekent niet dat het Persvrijheidsfonds een oordeel heeft. En ook niet dat het alleen bijdragen toekent aan journalisten of media die volgens het bestuur ‘gelijk’ hebben. De Stichting heeft geen ander belang dan het bevorderen van de persvrijheid in een democratische rechtsstaat.

Het Fonds is in die zin partijdig dat alleen journalisten of hun opdrachtgevers daar een beroep op kunnen doen. Bij de beoordeling van aanvragen weegt het bestuur wel mee hoe de journalist zijn eigen, betwiste, optreden motiveert. Persvrijheid is wat ons betreft immers ook gebaat bij een sterk bewustzijn van de in de journalistieke beroepsgroep gangbare opvattingen over zorgvuldigheid, zoals ondermeer verwoord in de Code van Bordeaux.

De rechter moet beoordelen of grenzen zijn overschreden, de Stichting beperkt zich tot de vraag of een zaak de moeite waard is en een bijdrage gewenst. En daarover praten wij soms hartstochtelijk in eigen kring.

Frits van Exter

Persvrijheidsmonitor 2013

“Nederland is laconiek over persvrijheid” zeggen Gerard Schuijt, emeritus hoogleraar Mediarecht in Leiden en Otto Volgenant, media advocaat en partner bij Boekx Advocaten Media & IP. Zij waren, op verzoek van het Persvrijheidsfonds, in 2013 belast met het onderzoek naar de Nederlandse persvrijheidsmonitor en zij presenteerden hun bevindingen op vrijdag 2 mei 2013 tijdens de Dag van de Persvrijheid.

Een ander citaat van de auteurs van de Persvrijheidsmonitor 2013 was: “Nederland mag dan jaar in jaar uit goed scoren in internationale persvrijheids-ranglijsten, toch was 2013 geen jubeljaar voor de persvrijheid in Nederland. Met de mond belijdt de Nederlandse overheid het belang van persvrijheid, maar feitelijk is er veel aan te merken op het gedrag van de Nederlandse overheid.”

De Persvrijheidsmonitor wordt niet meer in boekvorm uitgegeven maar is voor iedereen digitaal toegankelijk via de database op de site van het Persvrijheidsfonds.

Het doel van de Persvrijheidsmonitor is het geven van een actueel overzicht van de ontwikkelingen op het gebied van de persvrijheid in Nederland. De database Persvrijheidsmonitor wordt steeds aangevuld met nieuwe concrete voorvallen.

Persvrijheidsmonitor via: www.persvrijheidsfonds.nl

Zie ook www.nvj.nl en www.persvrijheid.nl

Zaken die het fonds steunt in 2013

Arena versus Gemeente Landerd

Het Persvrijheidsfonds is ernstig bezorgd over de handelwijze van de gemeente Landerd ten opzichte van Uitgeverij Tekst en Uitleg en weekblad Arena. De gemeente oefent op een zeer oneigenlijke wijze financiële druk uit op het weekblad door te dreigen met voortijdige beëindiging van het langjarig contract met het weekblad voor de plaatsing van gemeenteberichten. Reden hiervoor was omdat het weekblad een voor de gemeente Landerd onwelgevallig artikel in het weekblad had geplaatst.

Het Persvrijheidsfonds steunt weekblad Arena omdat het onafhankelijk karakter van het weekblad in het geding komt vanuit het oogpunt van het grondrecht op vrije meningsuiting. Tevens is het Persvrijheidsfonds van mening dat de gemeente een overheidsinstantie onwaardig handelt en in strijd met de uitgangspunten van behoorlijk bestuur.

Het Persvrijheidsfonds levert een financiële bijdrage in de juridische kosten van het kort geding dat het weekblad Arena heeft aangespannen tegen de gemeente.

Het weekblad Arena heeft het kort geding tegen de gemeente Landerd dat op 12 maart 2013 diende bij de rechtbank Den Bosch gewonnen.

KRO versus Ryanair

De KRO is door Ryanair gedagvaard naar aanleiding van een tweetal uitzendingen van het journalistieke onderzoeksprogramma Brandpunt Reporter. In de uitzendingen worden twijfels geuit over het brandstofbeleid, de bedrijfscultuur en het gebruik van contractpiloten door vliegtuigmaatschappij Ryanair.

Ryanair vorder onder meer een voorschot op een schadevergoeding en eist rectificatie. Het persvrijheidsfonds steunt de KRO in deze procedure.

Op 16 april 2014 stelt de Rechtbank Amsterdam KRO in het gelijk, wijst alle vorderingen af en veroordeelt Ryanair in de proceskosten.

Nieuwe Revu versus Amalia

In mei 2013 publiceert het weekblad Nieuwe Revu twee foto's van prinses Amalia. De Rijksvoorlichtingsdienst spant namens koning Willem-Alexander en koningin Maxima een zaak aan tegen het blad omdat de foto's genomen zijn in de privésfeer van de prinses, zij werd namelijk gefotografeerd op het hockeyveld.

Nieuwe Revu vindt dat de mediacode die de koninklijke familie en de RVD hanteren niet past in een moderne democratie en wil dit met de foto's aan de kaak stellen. Het Persvrijheidsfonds steunt Nieuwe Revu in deze procedure.

Volgens de rechter staat het iedereen vrij de mediacode aan de orde te stellen, maar bij de publicatie van deze foto's moet een belangenafweging worden gemaakt tussen de bescherming van de privacy van de prinses en de vrijheid van meningsuiting en de mediacode speelt bij die afweging geen rol.

In het vonnis van 30 juni 2014 noemt de rechter te Amsterdam de publicatie onrechtmatig. Hij vindt dat het recht van inbreuk op de persoonlijke levenssfeer zwaarder weegt dan het recht op vrijheid van meningsuiting.

Ravage versus Staat der Nederlanden – Cassatie / Europese Hof

Volgens Ostade Blade is de bronbescherming geschonden door de huiszoeking en inbeslagname bij Ravage op 3 mei 1996. Na uitvoerige civiele procedures waarbij tot twee keer toe een beroep op de Hoge Raad is gedaan ligt sinds 2006 een klacht bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Die procedure is in een eerder stadium ten dele ontvankelijk is verklaard.

Zoals bekend is het recht op journalistieke bronbescherming een gevoelig punt in het Nederlandse recht, dat al meermalen aan het Hof in Straatsburg is voorgelegd in zaken tegen Nederland. Blijkens de reactie van de staat in de lopende procedure is deze nog steeds niet volledig doordrongen van de reikwijdte van die bronbescherming. Het Persvrijheidsfonds wil met haar steun het principiële karakter van de procedure voor de persvrijheid benadrukken.

Het EHRM heeft in haar vonnis van 27 mei 2014 de klacht van Ravage 'inadmissible' verklaard, want, zo zegt het Hof, het brongeheim is niet bedoeld om een bommenlegger te beschermen die met publicatie van zijn claimbrief alleen maar publiciteit wilde genereren voor zijn aanslag.

Terlingen versus Paes

One World publiceert in 2013 twee artikelen van Sanne Terlingen waarin wordt bericht dat de Limburgse miljonair Paes, in Ghana wordt verdacht van kindermisbruik. Paes wil een einde aan berichtgeving over onder meer de aangifte die in Ghana tegen hem was gedaan vanwege seks met minderjarige meisjes. Paes omschrijft de artikelen van Terlingen als laster.

In het kort geding, dat begin december 2013 diende, eiste Paes forse boetes, een verbod op nieuwe artikelen en uitlatingen door Terlingen over hem. De voormalig redacteur van One World wist zich verzekerd van de steun van haar toenmalige uitgever ook nadat Paes een kort geding tegen haar had aangespannen.

Op 18 december 2013 heeft de rechter alle vorderingen in de zaak afgewezen en Paes veroordeeld in de proceskosten. Ook de andere zaken waarover Terlingen schreef, zoals bedreigingen en berichten van omkoping in Ghana, waardoor politieonderzoek werd beïnvloed, waren eveneens gerechtvaardigd, aldus de rechter.

Inmiddels is Paes in hoger beroep gegaan en is Terlingen gedagvaard bij het gerechtshof te Amsterdam. Het Persvrijheidsfonds ondersteunt Terlingen financieel in deze beroepszaak.

Van der Vorst versus Moszkowicz c.s.

Robert Moszkowicz was zeer ontstemd over een passage in de RTL4 tv-uitzending van 11 mei 2012 van "Van der Vorst ziet Sterren" waarin Bram Moszkowicz vertelde dat zijn broer Robert drugsverslaafd was, uit de advocatuur was gezet vanwege wantoestanden op zijn kantoor en dat hij het zwarte schaap is van de familie. Hij sommeert Van der Vorst de verdere uitzending te staken, gestaakt te houden en te rectificeren op straffe van een schadevergoeding. Van der Vorst plaatst een rectificatie, maar desondanks start Robert een kort geding waarin hij onder andere een voorschot van 25.000,- op de schadevergoeding vordert en een bodemprocedure aankondigt waarin een totale schadevergoeding van 65.000,- wordt gevorderd.

Op 12 juli 2012 deed de Voorzieningenrechter in Amsterdam uitspraak in het kort geding en de vorderingen van Robert Moszkowicz werden afgewezen op een onderdeel na, namelijk dat de verwijzing naar het drugsverleden van Robert onrechtmatig is. Dit terwijl nadrukkelijk naar het verleden wordt verwezen en sprake is van een feit van algemene bekendheid dat in de media bij verwijzingen naar Robert Moszkowicz voortdurend terugkomt. Beide partijen gaan in hoger beroep tegen dit vonnis.

PERSVRIJHEIDSFONDS

Het Persvrijheidsfonds is van mening dat de pers niet mag worden voorgeschreven hoe het bedorven reputaties uit het verleden in het heden dient samen te vatten omdat hiermee in strijd wordt gehandeld met de uitgangspunten van het grondrecht op vrije meningsuiting. Om deze reden heeft het Persvrijheidsfonds besloten een financiële bijdrage te doen in de juridische kosten van de bodemprocedure die Robert Moszkowicz heeft aangespannen tegen Van der Vorst.

De Amsterdamse rechtbank oordeelt in het vonnis van 6 november 2013 dat het recht van gedaagden op vrijheid van meningsuiting in dit geval prevaleert boven het recht van eiser op bescherming van zijn eer en goede naam. Dat betekent dat gedaagden niet onrechtmatig jegens eiser heeft gehandeld, zodat de vordering wordt afgewezen.

Bestuur

Het bestuur van het Persvrijheidsfonds wordt gevormd door:

- **Frits van Exter**, voorzitter, hoofdredacteur Vrij Nederland.
- **Thomas Bruning**, secretaris, algemeen secretaris NVJ.
- **Inge Brakman**, penningmeester, onafhankelijk toezichthouder en adviseur.
- **Maria Henneman**, directeur/eigenaar Communicatie- en media bureau.
- **Folkert Jensma**, juridisch commentator en verslaggever van NRC.
- **Bertus Tichelaar**, manager/hoofdredacteur van EO.
- **Auke Visser**, zelfstandig mediaconsulent, voorzitter Groep Publiekstijdschriften NUV.

Grondleggers en Ondersteuners

Grondleggers

Het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteuren en de Nederlandse Vereniging van Journalisten zijn de grondleggers van het Persvrijheidsfonds, de komende jaren ook materieel.

Daarnaast wordt het fonds ondersteunt door de volgende organisaties:

Ondersteuners

- De Stichting Democratie en Media.
- Stimuleringsfonds voor de Pers.
- Nederlandse Publieke Omroep.
- Stichting Het Financieele Dagblad.
- Stichting Regionale Omroep Overleg en samenwerking, ROOS.
- Nederlandse Programma Stichting NPS (tegenwoordig NTR).
- Stichting Reprorecht.
- RTL Nieuws.
- International Federation of Journalists.
- Sanoma Media.
- Kennedy van der Laan Advocaten & Notarissen.
- SBS Productions B.V.

Doelstellingen

De Stichting Persvrijheidsfonds heeft de volgende doelstellingen:

- Het ontameren en ondersteunen van juridische procedures welke een principieel karakter hebben, die het de beroepsgroep mogelijk blijft maken in zoveel mogelijk vrijheid haar werk te kunnen doen;
- Het verdedigen van de persvrijheid in de meest ruime zin van het woord;
- Gelden ter beschikking te stellen voor het voeren van principiële procedures, die persvrijheid van de Nederlandse media en meer specifiek het werken van die media in de meest optimale ongehinderde omstandigheden mogelijk moeten maken;
- Het -onder meer in rechte- kunnen aanvechten en/of bestrijden van alle door overheid of anderen direct of indirect opgeworpen belemmeringen, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Statuten www.persvrijheidsfonds.nl

Reglementen www.persvrijheidsfonds.nl

Subsidieaanvraag

Een verzoek om een financiële bijdrage in een juridische procedure wordt in beginsel gedaan door de betrokken journalist of het betrokken medium. Uiteraard kunt u de aanvraag van een nadere toelichting laten voorzien door een gemachtigd advocaat/jurist.

Wij verzoeken u bij uw aanvraag minimaal in te gaan op de volgende drie punten:

1. Op welke wijze wordt (worden) u en/of daarmee uw vakgenoten belemmerd in de uitoefening van het vak?
2. Indien relevant: in hoeverre heeft u zelf voldaan aan de correcte en zorgvuldige uitoefening van het vak?
3. Voor welk bedrag zoekt u steun bij het fonds en hoe groot is dat bedrag ten opzichte van de totale kosten van de procedure? Wordt uw zaak door anderen gesteund, dan willen we graag weten wie de medefinanciers zijn en tegen welk bedrag.

Als er relevante stukken zijn die uw aanvraag kunnen onderbouwen wilt u deze dan meezenden? Wilt u de aanvraag tevens voorzien van uw e-mailadres en telefoonnummer? De aanvraag kan per post of per e-mail ingediend worden bij het Persvrijheidsfonds.

Contact

Stichting Persvrijheidsfonds
Postbus 75997
1070 AZ Amsterdam

Telefoon : 020-3039700 (via de NVJ-centrale)
E-mail : mail@persvrijheidsfonds.nl

PERSVRIJHEIDSFONDS

Resultatenrekening per 31 december 2013			
Ontvangsten		Uitgaven	
Bijdragen		Persvrijheidsmonitor	
Donaties (afscheid M. Visch)	€ 920.00	C. Wiersma onderzoek	€ 1.330.00
		TA Schiphof onderzoek	€ 2.000.00
		Steunbijdrage	
		Tekst en Uitleg	€ 3.000.00
			€ 6.330.00
		Gedane toezeggingen	
		KRO / Ryanair (2013)	3.500.00
		Ravage / Staat der Nederlanden (2013)	5.000.00
		Nieuwe Revu / Amalia (2013)	5.000.00
		Van der Vorst / Moszkowicz (2013)	4.000.00
		De Witt Wijnen (2012)	10.000.00
			27.500.00
Totaal bijdragen	€ 920.00	Via RC NVJ	correctie 2012 RC-verhouding 2012
			KvK kosten
			665.35
Rente RC	€ 57.12		11.00
Rente Topspaarrek	€ 2.633.40	Persvrijheidsdatabase	€ 2.783.00
NVJ 2012 doorbelasting	€ 384.00	Kosten website	€ 1.900.00
		Voorschot kosten NVJ 2013	€ 384.00
Vrijval schuld Tomlow advocaten	1.757.23	Bankkosten	€ 53.96
Vrijval schuld inzake Wiersma persvrijheidmonitor	1.000.00	Resultaat boekjaar 2013	€ 32.875.56-
Totaal	€ 6.751.75		€ 6.751.75

PERSVRIJHEIDSFONDS

Resultatenrekening per 31 december 2012			
Ontvangsten		Uitgaven	
<i>Bijdragen</i>		<i>Steunbijdragen en Advocaat- en advieskosten</i>	
SBS	€ 4.000.00	Cassatiekosten bijdrage Het Parool / Van Perera	€ 5.000.00
GPD, verkoop boek	€ 35.00	Kennedy vd Laan	1.164.02
Totaal bijdragen	€ 4.035.00		€ 6.164.02
<i>Rente RC</i>	<i>€ 87.88</i>	<i>Persvrijheidsmonitor project kosten</i>	<i>€ 10.107.64</i>
<i>Rente Topspaarrek</i>	<i>€ 3.684.41</i>	<i>Persvrijheidsdatabase</i>	<i>€ 10.948.00</i>
<i>Vrijval crediteuren</i>	<i>€ 15.925.78</i>	<i>Afwikkeling Rekening Courant NVJ (balans 2011)</i>	<i>€ 15.925.78</i>
		<i>Bestuurskosten</i>	<i>€ 725.08</i>
		<i>Bankkosten</i>	<i>€ 55.68</i>
		<i>Resultaat boekjaar 2012</i>	<i>€ 20.193.13-</i>
Totaal	€ 23.733.07		€ 23.733.07

PERSVRIJHEIDSFONDS

Balans per 31 december 2012			
Activa		Passiva	
<u>Liquide middelen</u>		<u>Eigen Vermogen (nog te bestemmen)</u>	
Ing 66.71.03.511	€ 84.635.10	Resultaat voorgaande jaren	€ 264.880.53
Ing Vermogen Spaarrekening 66.71.03.511	€ 161.830.53	Nog te bestemmen boekjaar 2012	€ 20.193.13-
	€ 246.465.63		€ 244.687.40
<u>Vorderingen</u>		<u>Kortlopende schulden</u>	
Nog te verrekenen vorderingen 2012		Tomlow advocaten	€ 1.757.23
NVJ	€ 384.00	Chris Wiersma; persvrijheidsmonitor 2009	€ 1.000.00
Uitgeverij Cramwinckel	€ 595.00	Rekening-courant NVJ	€ -
	€ 979.00		€ 2.757.23
Totaal	€ 247.444.63		€ 247.444.63